

David Richter

**Serenissimi & Præcelsissimi Ducis atque Principis, Domini Caroli Leopoldi,
Ducis Regnantis Meclenburgici ... Heri nostri clementissimi Lætissimum &
Illustrem Natalem LImum Anno MDCCXXIX, ad d. XXVI. Novembr. ... Indicebat ...**

Gustroviæ: Typis Johan. Lembkii, [1729]

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1860429521>

Abstract: Schulpogramm des Güstrower Gymnasiums von 1729; De Johanne Theologo Meclenburgensi, 1192-1264

Druck Freier Zugang

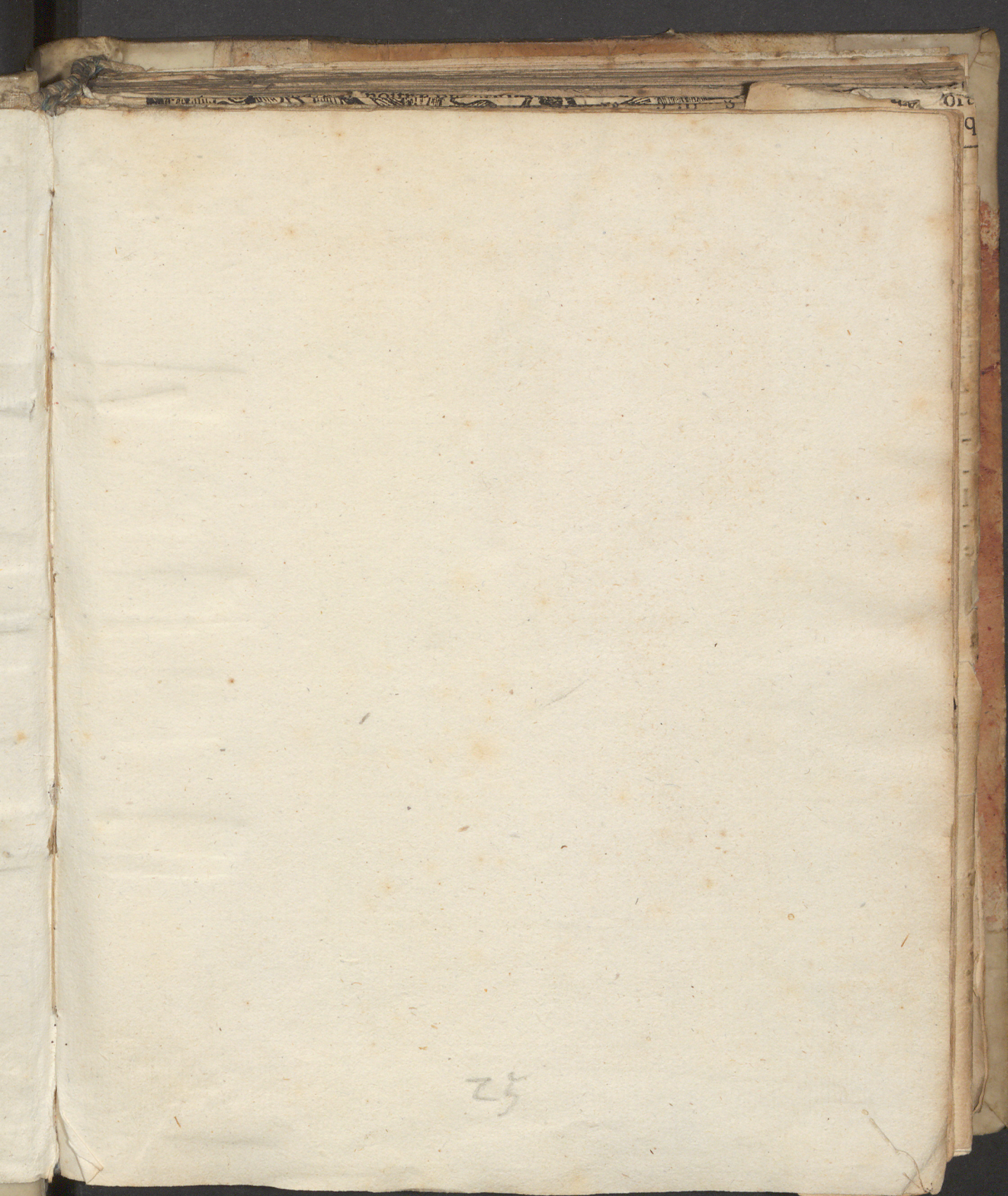

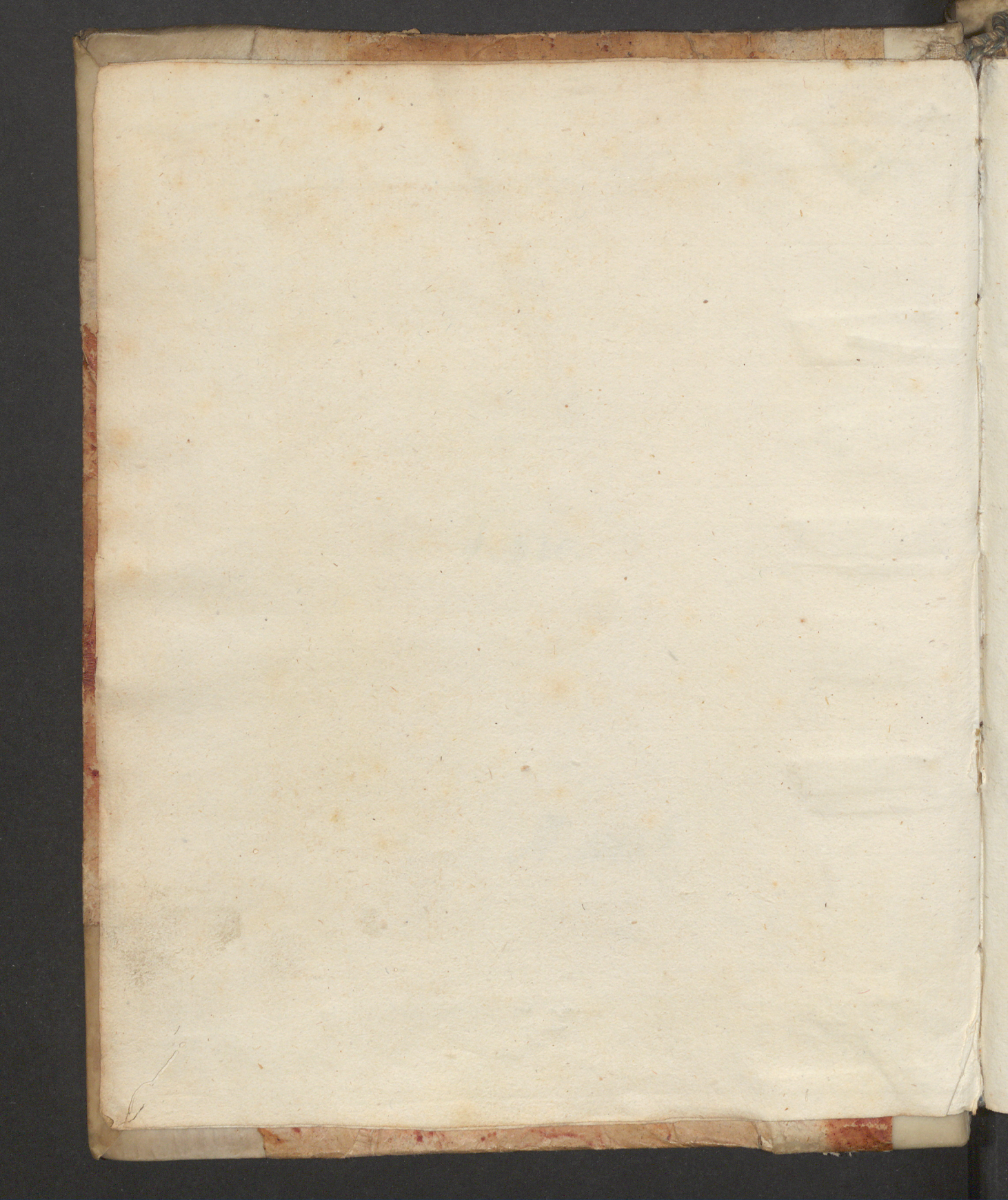

h. 8

T. 320.

M. 1261. 6.

Volumen LXXV.

M. David Richters
programmata,

für Mühlhumburg². Historie
und Litteratur
etwas beytragen.

M. 1261. 6

Hochwohlgeborenen Herr,
Hochzuverehrender Herr!

Einbrüßlich erfolg die desiderirte Programmata
des Herrn Magist. Richters, und zwar de
Ao: 1725 bis 1733, inclusive: Dieser Mann ist
Vos Bruder ein Bursche, und hat sich
Wort, ein wohlgebaueter Körper = 25 Minut,
der 30000 Th, und fast noch nie verloh,
dies 8 Kinder nachgelassen, viele Jahre bis
in spätere Alter, also gelobt, diesen Decker
denken zu sein, gleichenäßiger Körper =
25 Minut, und ein Tochter, die an 20000 Reichst.
Mann, so Warnemünde, verheiratet ist, also
verheiratet, der gleiche auf der ältesten
Tochter, vorgedacht der Mag. Richter, ein Mann
Vos gleich 40 Jahre, welcher für 25000 Reichst.

io Jafes, Damaghs, wie Inſen Antecesor in
officio, ſey May: Sibekt, nachon Strahlun
pro Lapore vociert wordh, alß in Brüßrow
yßb Madt = Kindt, inſichtu Inſen, und in
anſehung Inſen gults Studien, zum Rekt
rat ſich ſelbſt befordert wordh, wolt
Inſen Programmatis publicis, in von
minore ſchwaß gehalten Inaugural
Diſſertation, in Exemplar mit ſich Inſen
fügen wolt. Leoad publica, wunnt
may, wennor die gewiſſheit zu haben,
daß die ſinnlich Troppen in 22 Inſen
uß anſtand, wenig Inſen, wolt auß
marchen, wolt, und mehr andor
wunnt, die Zeit bald loſen wird. Inſen

Verbleibe übrigend, nachgeforfambster
Empfehlung Meiner, mit aller Beyfah-
lung beyftändig,
Ew. Beywoftegeb.

Grüßw. d. 14 Febr.
At: 1734.

Dienftorgelener
Dinner
C. Knötmagel.

Handwritten text in a cursive script, likely a list or inventory, located in the upper left quadrant of the page. The text is faint and difficult to decipher.

Handwritten text in a cursive script, located in the lower right quadrant of the page. The text is faint and difficult to decipher.

Handwritten text in a cursive script, located in the lower left quadrant of the page. The text is faint and difficult to decipher.

SERENISSIMI & PRÆCELSISSIMI
DUCIS *atque* PRINCIPIS,
DOMINI
CAROLI
LEOPOLDI,
DUCIS REGNANTIS
MECLENBURGICI,

Principis Vandaliae, Sverini & Raceburgi, Comitum Sverinensis, Terrarum Rostochii atque Stargardiae Dynastæ,
Heri nostri clementissimi

LÆTISSIMUM & ILLUSTREM
NATALEM LI^{mum}

ANNO *cio* 19 *ccxxix*, ad d. XXVI. Novembr.

Divinis auspiciis & faustis ominibus
Nobis redditum,

Inque

GYMNASII MECLENBURGICI
AUDITORIO MAJORI,

Festis, Solennioribusque Orationibus

Concentus inter Musicos

DEO commendandum

FESTUMQUE publice CELEBRANDUM

Indicebat:

PROCERES ergo UTRIVSQUE CHORI & FORI

Ut pro Principis salute apud Deum nobiscum intercedant, Sua, nostram confirmant pietatem praesentes, Gymnasioque Ducali Ejusque Alumnis faveant, Studio, opera & contentione omni rogabat

M. DAVID RICHTER,

Gustroviens. Rector.

GUSTROVIÆ, Typis JOHAN. LEMBKEI, SERENIS. PRINC. Typograph. Aulic.

JOHANNIS THEOLOGI, Meclenburgensium Principis vita laudatissima, adeo certe est memorabilis, totqve res præclare gestas, & Principe tanto dignas posteritati commendavit enarrandas, quot integrum quidem volumen juste recenseret, unica vero plagula vix capiet. Summas ergo lineas saltem ducturi, non soli Annalium autoritati omnem adhibebimus fidem, sed, cum alter Historiæ oculus, Chronologia, conjecturis haud improbabilibus locum relinqvat, cum utraqve, partium studio abjecto, in gratiam redire studebimus. Mortuus est Theologorum Princeps A. R. O. 1264. Calendis Augusti, cum Terris suis præfuisset annos 38. & 72. dum ætatis annum ageret, exuviis Gadebuschi tumulo illatis. (a) Primam ergo lucis usuram hausit A. P. V. 1192. & ad clavum reipl. sedere cœpit Anno 26to seculi XIII. Excelsioris animi summæque spei Principem puerum fuisse, inde colligo, quod mox, ubi fere ephebus factus esset, Ludis equestribus non solum interfuerit, sed & statim ad Parisienses misus Cratippis istius Academiae (b) ita adhæserit, ut plures Theologicis studiis annos, quam hodie Juvenes salutari huic doctrinæ menses, dederit. Ita namqve B. M. Bernh. Latomus (c) ex recensione qudam Equiriorum s. Hastiludiorum: Nicht lange hernach (Nam annum 1205. attigerat Latomus) ist der Herr von Mecklenburg (d) Henricus Burevinus mit vielen andern Fürsten / auff den zu Worms am Rhein / des Sonntags nach Lichtmessen gehaltenen Turnier gezogen / und hat seinen dreyjährligen Sohn (e) Johannem, den Er mit genommen / fort gen Paris geschicket / da Er biß 20. Jahr geblieben ist und fleißig studiret hat. Turnier-Buch. Facile autem, non tam B. Latomo, quam describentium insecutiæ tribues, quod pro: dreyzehnjährigen male dreyjährligen: & pro Sohns Sohn minus accurate Sohn / expresserint. Quid enim trimulo cum Hastiludiis & Academicis studiis, qui fari nondum didicit, & quomodo temporum rationi consulere nisi menda Librariorum ita emendaveris? Annus ergo Æ. C. erat 1205. qui Johannem hospitem Parisiis commendavit. Propter summas autem ingenii dotes, eruditionisque præstantiam, cum 20. annos haud vulgarem literis dedisset operam, factus est in Theologia, Magister, (f) gradus nobilitati insolitus (g) Anno itaqve R. O. 1225. hos supremos in Theologia honores adeptus, virique gravitatem, annos natus 34. sustinens, una cum uxore, quam studiosus duxerat, ornatus incolumisque rediit in suam Patriam. Consentit nobiscum amice B. Joh. Frid. von Chemnitz l. c. Anno 1226. Principem ex Gallia domum rediisse, clare affirmans. Nam B. Latomus nobis nec juste opponi potest, quia incertus hic est, & dubitanter loquitur, nec ita à nobis dissentire videtur ut conciliari prorsus nequeat. Ita autem ille ex Hennings & aliis: Auch ist ETWA in diesem Jahr (A. 1228.) der junge Herr zu Mecklenburg Johannes, noch beyhm Leben seines Herrn Vaters von Paris aus Frankreich wieder anheim gekommen / nachdem Er 20. Jahr daselbst nicht allein in freyen Künsten fleißig studiret und öffentlich disputiret, sondern auch die heilige Schrift so lieb gehabt / daß Er die Bibel mit eigner Hand geschrieben / auch so viel darinnen profitiret und aufgenommen daß Ihm Gradus Doctoris mit grossen Solennitäten mitgetheilet/

theilset / und Er nicht ohne grosse Verwunderung Johannes Theologus von männlich
 genennet / und von Könige und Fürsten Söhnen / so auch allda studiret, hoch re-
 spectiret und herzlich geliebet worden. Et paulo post: daß Er aber UMB diese Zeit
 wieder in sein Vaterland angelanget / solches zeuget sein in diesem Jahr (A 1228.) ver-
 machtes Legatum an das Wismarische Hospital zu St. Jacobi, &c. quæ ex monu-
 mentis Wismariensibus, sicuti priora etiam ex Cranzio, B. Latomus hausit. Quemad-
 modum vero haud ita facile probaverit B. Latomus, quod Pater, Henricus Burevi-
 nus II. noch über 6. Jahr gelebet habe / quia A. 1226. mortuus, A. 1235. superstes esse ne-
 quit; ita quoque valde dubito quin satis valide rationes ita collegeris: In quocunque
 anno vota pro felici reditu solvuntur, in eodem ipso anno Te rediisse oportet,
 quia votorum religio nunquam imperavit ut temporum rationibus quis alligetur.
 Multa autem in his Latomi verbis occurrunt, quæ divinam nostri Principis sapien-
 tiam oppido arguunt atque illustant. Status namque Ecclesiæ & literarum erat
 corruptissimus, quia hoc Scholastico seculo solus fere Lombardus & Gratianus e-
 rant in aliquo numero, in eosque solos scribebatur *argumentose & utrumnose* (h). *Nul-
 la in tota Germania fuit universitas & promonstro habebatur Magister vel Baccalarius. In-
 ter mille Clericos non reperiatur unus, qui saltem vidisset Universitatis alicujus locum,*
 quemadmodum Felix Faber (i) faciem hujus seculi descripsit. Jam vero alta Te-
 cum mente recognosce summam integerrimi Principis vitæ sanctitatem & innocen-
 tiam. Magistri sive Doctoris in Theologia nomen admisit, quia omina eum non
 defecerant. Cupiditati hic a Johanne Theologo datum fuisse nihil, is demum te-
 stabitur, qui meminerit, maritum neque Episcopatui inhiare neque aliis opimis
 redditibus Ecclesiasticis insidiari potuisse. Ex gloriæ autem studio hunc honoris
 gradum nequidem desiderare potuit, quia vendibilis isque Scholasticus titulus, Divi-
 næ Principum Sanctitati & Imperio nihil addere poterat, indignisque & hoc ipso
 quoque (k) Seculo XIII. sæpissime tribuebatur. Solæ itaque sacrarum Literarum
 deliciae & diviniore scientiæ amœnitates, animum, quem jam occupaverant, The-
 logorum Principis ita accenderunt, ut titulum acceperit testem, se rara & inaudi-
 ta fere felicitate, sui Seculi labem effugisse, suæque bina decennia non Scholasti-
 corum quisquiliis, quibus tamen Scholæ scatebant omnes, sed divinis Oraculis con-
 secrasse, quæ sola à se digna fuerunt habita sua Principis persona. Legendi itaque
 Biblia Sacra semper majori flagrabat studio, probe recordatus, horum Lectionem
 ad Principes pertinere, illisque injunctam fuisse divinitus præcipue. Quia autem
 scriptionem firmare attentionem, experientia magistra jam diu didicerat, singula-
 que fere verba memoriæ infigere solet, divinum Princeps iniit consilium non par-
 ticulam codicis biblici, sed integras utriusque Testamenti tabulas, sua Principis ma-
 nu describere & Regum Judaicorum pietatem superare. Qvis tantum non vere-
 bitur Principem Bibliorum Helluonem? Qvis ex Europæ Principibus Johannis
 Theologi *constudentibus* (l) ad tantam claritatem emergere voluit valuitque? Æter-
 nam profecto avitæ pietatis gloriam Serenis. Domui Meclenburgicæ hereditariam
 mansisse, ipsamet Oratio I. pluribus exponet. Describendi vero totum Bibliorum
 codicem studium, me in viam revocat, cum certe glor. mem. Principem singulas
 literas pro Seculi conditione pingere oportuit, pertinaci & prorsus ferrea industria.
 Considera sumtus liberaliter impendendos, quia dubio procul pergamenæ seu mem-
 branis purioribus sapientissimus Princeps studuit, siquidem chartæ ex linteolis con-
 sectæ usus haud adeo frequens erat. Cogita Librorum biblicorum hoc Schola-
 stico seculo ipsis Doctoribus (m) ignoratorum summam raritatem & contemptum,
 agnosces, divina in hoc Principe fuisse omnia. Audiamus vero de hoc inæstima-
 bili Thesauro & Chemnitium, qui ita: Anno 1231. confirmiret Er (Johannes) des
 Closters Dobbrans Güter und Privilegia und verhehet dahin eine mit seinen eigenen
 Händen geschriebene Bibel und einen Crystallinen Kelch. Dobberanenses itaque so-
 li tanto cimelio digni olim habiti fuerunt, neque dubium quin satis solícite illud
 adservaverint, Soli vero erunt & hodie, qui translationem ejusdem, quæ plerum-
 que fatorum iniquitatem, in Bibliothecarum transpositione maxime conspicuam, ha-
 bere solet pedissequam, lugebunt, & Guströvieneses habebunt hujus luctus socios, qui
 per

per Godofredi, Præpositi (n) Collegii Canonorum Gultroviens. probitatem & liberalitatem legata & donata acceperunt hoc ipso Sec. XIII. integra Biblia MSC. V. voluminibus, sed lacinias facta dolent. In posteris autem Johannis Theologi amorem S. Biblia & legendi & describendi non extinctum fuisse sed gloriose propagatum & cœlitus conservatum, testabuntur Henricus Pacificus (o) Johannes Albertus I. Adolphus Fridericus I. & Gustavus Adolphus. Ille (p) enim sua manu libros biblicos satis multos aut descripsit aut vertit. Horum vero utrorumque *Sym-*
bola, ejus profecto sunt generis, ut sedibus æthereis demissum Spiritum, ea suggestisse non
obscure appareat (q) Abrahami namque immotam fidei fortitudinem & pietatis robur

cedere nescium, ADOLPHI FRIDERICI Symbolum: **Ich traue auff GOTT und erwarte des Wechsels** expresit: GUSTAVI autem ADOLPHI: *Gratia Altissimi Ducat Me, vel:* Quid Retribuam Domino? Davidis animum soli DEO adquiescentem pulcherrime refert. Imo vero nostro Serenissimo Duci atque Nutritori, DOMINO **CAROLO LEOPOLDO,**

Duci Regnanti Meclenburgico, Principi Vandalizæ, Sverini & Raceburgi, Comiti Sverinensi, Terrarum Rostochii atque Stargardiæ Dynastæ, Hero nostro clementissimo, gloriosissimi Avi sui triumphantem probatæ pietatis constantiam, & indefatigabile, Majorum suorum, studium sacras literas & perlegendi & perscrutandi, inesse, Amici Tanti Principis testabuntur, JS vero præcipue, cui animæ curam uni commendaverat. Hanc ob causam summas unicæque nostri Principis delicias hoc lætissimo Natali contemplatus sum, ita quidem ut Incomparabilis Ducis Adolphi Friderici, gl. m. Symbolum, mihi pietatem laudaturo, constantiam quam maxime respiciendam, imperarit. DEO namque *confusus fata mitiora expectabit.* Pluribus vero mentem & gestientis pietatis nostræ humilitatem interpretabuntur cras, V. D! post horam IX.

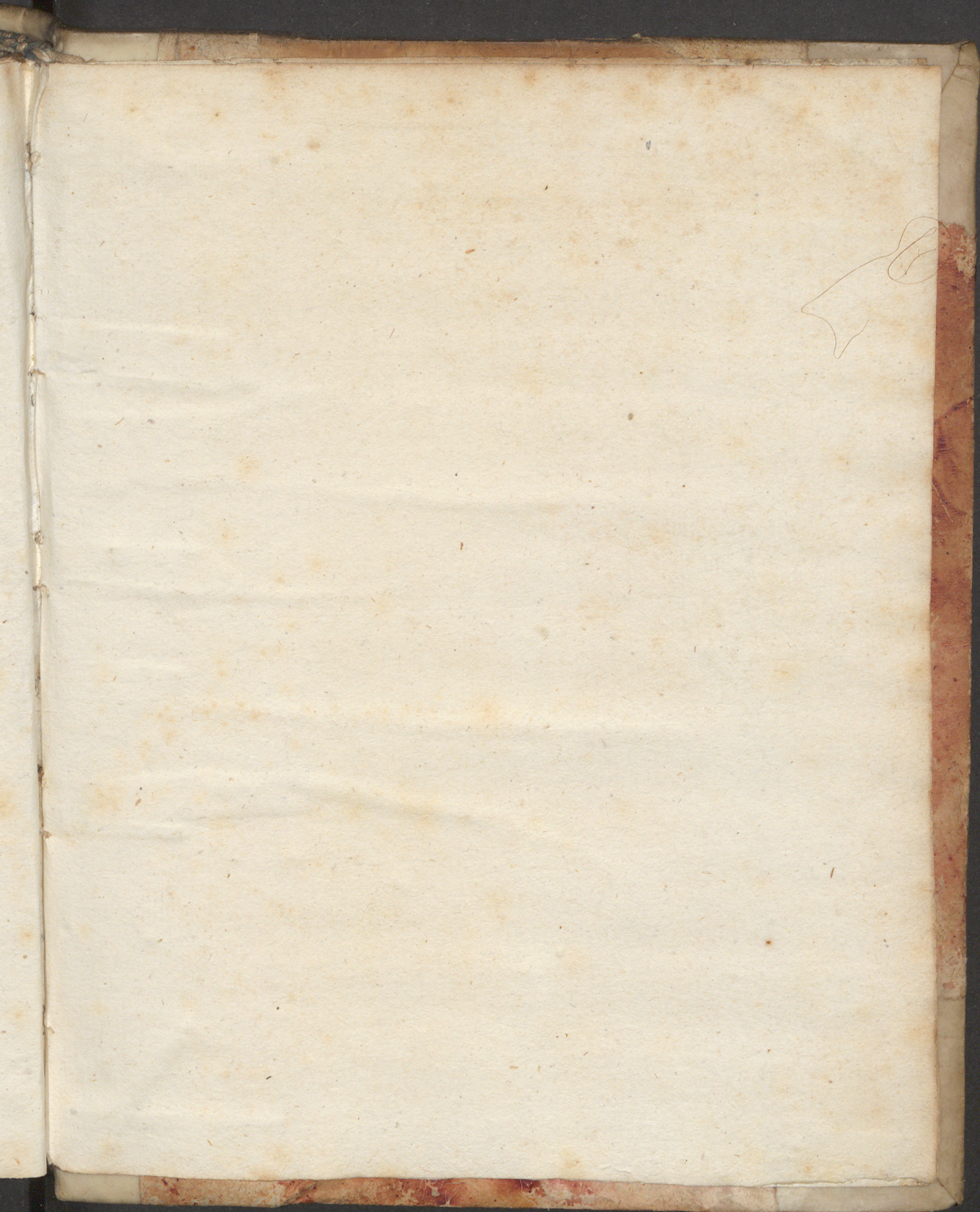
Juvenes ex Gymnasio selecti & mihi chari

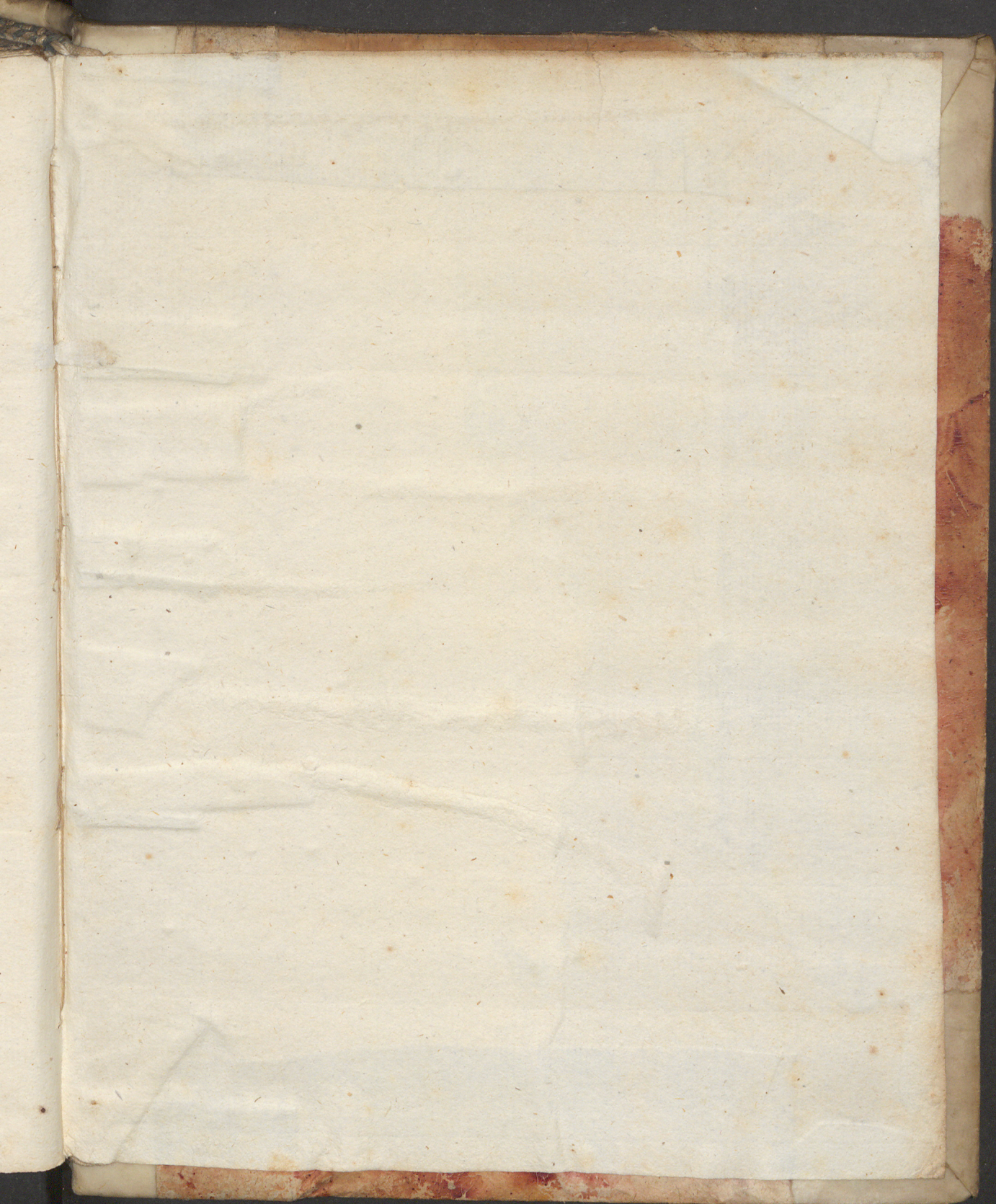
- I. JOHANNES ALBERTUS HERMES, Dobbertinensis-Meclenb. dicturus de
PIETATE Serenissimorum Ducum Meclenburgensium
- II. JOACHIM WILHELM DABLAU, Karbauviensis Megapolit. laudaturus
CONSTANTIAM Præcellissimorum Ducum Megapolensium.

Vos ergo, Antistites & Ministri Sacrorum & Civilium, ut coram benevoli & frequentes confluat, Juventutis conatum, ex literis Summorum Virorum gratiam sibi conciliandi, confirmetis, meorumque votorum Summam probetis, præsertim vero Utriusque Sereniss. Ducis & Sereniss. Filiæ salutem, totiusque Sereniss. Domus Meclenb. florentem semper felicitatem DEO gratis acceptisque precibus commendetis, Vestra Vobis non solum imperabit Religionis Sanctitas sed obnixè præterea à Vobis peto atque contendo.

- (a) Juxta Chemnit in *Epitome Genealogico-Historica Ducum Meclenb.* MSC. (b) Hæc enim per Lombardum ita inclaruerat ut mater & scaturigo haberetur omnis scientiæ. (c) in *Genealo-Chronico Megapolitano* MSC. 1610. d. 10. Nov. Adolpho Friderico gl. m. dedicato. (d) Ergo avum intelligit, quod etiam Chemnitius diserte expresit. Nam Pater, seu Henricus Burevinus. II. *Herr zu Werle und Rostock* erat. (e) Filium intelligit, non immediatum, & proprie sic dictum, sed mediatum, sc. nepotem, quo honesto & misericordi mendacio multum Theologi spurium Cainanem Luc. 3. 37. defendere solent. (f) Recte ita Cranzius Vandal VII. 16. Doctoris enim titulus nondum erat excogitatus, Cumque postea obtineret, minor & inferior, habebatur Magistri titulo, quem ad superioris seculi initium, superiorum FCtatum Professores retinuerunt. Vide *Historie und Recht eines Evangelisch-Lutherischen Jubilæi* quam sub Prætorii nomine olim edidimus p. 33. & confr. Tribbechov Doctor Scholast. c. 5. §. 1. (g) Haud tamen plane esse inauditum, Rollii Bibliotheca Nobilium Theologorum testabitur. (h) Ita Langius, Monachus Citzens, apud Tribbechov. l. c. p. 326. & p. 65. cap. 2. §. 2. & cap. 6. (i) Apud Tribbechov. p. 334. conf. ibidem Langium p. 28. (k) Vide Tribbech. cap. 5. §. 1. (m) Huc pertinet Wilh. Nigrini Papisticus Scripturæ contemptus, Hasenmulleri Historia Jesuitica, Mayerus: Quantum Pontificiis Reformatio Lutheri ipsis non differtibus profuerit. cap. 2. Tribbechovius l. c. cap. 4. §. 5. p. 162. (n) Vide B. Thomas Analect. Gultroviens. p. 143. (o) Thomas. p. 138. Hubner Hist. Polit. Part. 6. p. m. 500. (p) Bohemus ap. Thomas. p. 136. Nota vero, verbum regens in Bohemi relatione definire. (q) Ita de Symbolis in genere Wagenfeilius in *Exercitationibus* Sex. p. 6.

MS (o) (S)

per Godofredi, Præpositi (n) Collegii Canonorum Gultroviens. probitatem & liberalitatem legata & donata acceperunt hoc ipso Sec. XIII. integra Biblia MSC. V. voluminibus, sed lacinias facta dolent. In posteris autem Johannis Theologi amorem S. Biblia & legendi & describendi non extinctum fuisse sed gloriose propagatum & coelitus conservatum, testabuntur Henricus Pacificus (o) Johannes Albertus I. Adolphus Fridericus I. & Gustavus Adolphus. Ille (p) enim sua manu libros biblicos sibi multos aut descripsit aut vertit. Horum vero utrorumque *Sym-*
bola, ejus prae- generis, ut sedibus æthereis demissum Spiritum, ea suggestisse non
obscurè apud Abrahami namque immotam fidei fortitudinem & pietatis robur
cedere ne
und erio
Altissimi D
adquiescente

ALPHI FRIDERICI Symbolum: **Ich traue auff GOTT**
Sechfels expresit: GUSTAVI autem ADOLPHI: **Gratia**
Quid Retribuam Domino? Davidis animum soli DEO
me refert. Imo vero nostro Serenissimo Duci atque Nu-

CAROLO LEOPOLDO,
Duci Regnanti in Principi Vandalia, Sverini & Raceburgi, Comiti
Sverinensi, Terra hii atque Stargardia Dynasta, Hero nostro clemen-
tissimo, gloriosissimo triumphantem probata pietatis constantiam, & inde-
fatigabile, Majorum medium sacras literas & perlegendi & perscrutandi, in-
esse, Amici Tanti commendaverat.
hoc lætissimo Natali c
phi Friderici, gl. m. Sy
me respiciendam, imper
bus vero mentem & gesti
V. D! post horam IX.

I. JOHANNES ALBERTUS
PIETATE Seren
II. JOACHIM WILHELM DA
CONSTANTIAM Pra

Vos ergo, Antistites & Ministri Sa
quentes confluat, Juventutis conat
conciliandi, confirmetis, meorumq
Utriusque Sereniss. Ducis & Sereniss
Meclenb. florentem semper felicitatem
detis, Vestra Vobis non solum imperabi
Vobis peto atque contendo.

(a) Juxta Chemnit in *Epitome Genealogico-Hy*
per Lombardum ita inclaruerat ut mater & s
nealo - Chronico Megapolitano MSC. 1610.
(d) Ergo avum intelligit, quod etiam Chemnit
cus Burevinus. II. Herr zu Werle und Rostock erat
proprie sic dictum, sed mediatum, sv. nepotem, q
Theologi spurium Gaijanem Luc. 3. 37. defendere l
16. Doctoris enim titulus nondum erat excogitatus,
ferior, habebatur Magistri titulo, quem ad superioris seculi initium, superiorum FCtatum Pro-
fessores retinuerunt. Vide *Historie und Recht eines Evangelisch-Lutherischen Jubilæi* quam
sub Prætorii nomine olim edidimus p. 33. & confr. Tribbechov Doctor Scholast. c. 5. §. 1.
(g) Haud tamen plane esse inauditum, Rollii Bibliotheca Nobilium Theologorum testabi-
tur. (h) Ita Langius, Monachus Citzens, apud Tribbechov. l. c. p. 326. & p. 65. cap. 2. §. 2. &
cap. 6. (i) Apud Tribbechov. p. 334. conf. ibidem Langium p. 28. (k) Vide Tribbech.
cap. 5. §. 1. (m) Huc pertinet Wilh. Nigrini Papisticus Scripturæ contemptus, Hasenmülle-
ri Historia Jesuitica, Mayerus: Quantum Pontificiis Reformatio Lutheri ipsis non diffen-
tibus profuerit. cap. 2. Tribbechovius l. c. cap. 4. §. 5. p. 162. (n) Vide B. Thomas Ana-
lect. Gultroviens. p. 143. (o) Thomas. p. 138. Hubner Hist. Polit. Part. 6. p. m. 500.
(p) Bohemus ap. Thomas. p. 136. Nota vero, verbum regens in Bohemi relatione defi-
cere. (q) Ita de Symbolis in genere Wagenfeilius in *Exercitationibus* Sex. p. 6.

13)(0)(50